

ABONAMENTUL:

Pe un an . . 28.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— "
 Pe 3 luni . . 7.— "
 Pe o lună . . 2.40 "
 Pentru România și strălăitate:
 Pe un an . . 40.— franci.
 Telefon
 pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACȚIA
 și ADMINISTRȚIA
 Strada Zrinyi Nrul 1/a

INSERTIUNILE
 se primesc la admini-
 stratie.
 Multumite publice și Loc
 deschis costă șirul 20 fil.

Manuscrisurile nu se în-
 napoiază.

Mitropolitul Ioan Meșianu.

— Un jubileu de 40 ani. —

În călugărească singurătate, Și-a prăznuit, în zilele trecute, un Cuvios Moșneag jubileul, pe cât de rar, pe atât de important, al arhieriei de 40 ani.

La 3 Februarie v. c. adecă s'au împlinit 40 ani, decând Exc. Sa I. P. Sf. Părinte **Ioan Meșianu** a fost ales, prin voința lui D-zeu și prin încrederea obștească a reprezentanților diecezei Aradului, de episcop al acestei dieceze.

Acest *unul* din prea puținele noastre prilejuri de bucurie trecu neobservat și mai ales neprăznuit... dar, poate, vom avea un cuvânt de scuză în mormanele de cadavre și în jertfa răurilor de sânge frățesc, cari ne fură azi tot gândul zilei.

Totuș, nu ne este permis să lăsăm de tot uitat acest moment de aniversare, la care trebuia, între alte împrejurări mai prielnice, să ne îndemne nu numai poziția actuală a Înaltului jubilaant, ci, mai ales, binecuvântatele roade ale activității sale de până acum, desfășurată în dieceza Aradului.

Privind în general viața și activitatea Exc. Sale Părintelui Ioan Meșianu, îți este imposibil a nu-i remarca, la primul loc, puternica individualitate, care dintru începutul carierei Sale publice s'a ilustrat prin o vie și rodnică activitate.

Ridicat din rândul preoților noștri sătești până în culmea ierarhiei sfintei biserici ortodoxe române din Transilvania și Ungaria, în

tot parcursul vieții Sale publice de peste șase decenii, a rămas până în sfârșit omul devotamentului și al muncii stăruitoare pentru binele obștesc.

Aleseele Sale însușiri personale L-au ridicat deloc după anul 1850 la suprafața vieții publice românești.

Fruntaș și conducător politic al Românilor din străvechiul cuib al lui Radu Negru Vodă din Țara Făgărașului; — deputat în conferența națională dela 1861 și în congresul național dela 1863; — bărbat de al cărui cuvânt se ținea cont și din partea factorilor dela guvernul transilvan de pe atunci, fiind un membru marcant al dietei provinciale din Cluj dela 1865; — iar pe terenul bisericesc: paroh și protopop neadormit în purtarea de grijă de păstoriții Săi; — membru marcant în acțiunile pentru desrobirea ierarhică și reorganizarea bisericească a provinciei noastre mitropolitane; — consultat de multeori direct, ori de către Marele Andrei în acțiunile și preocupările de această natură; — o chibzuită fire, prin care s'a afirmat ca membru în toate corporațiunile bisericești restaurate și prin care a ajuns la distingerea de a conduce primul congres național bisericesc electoral; — iată, în termeni lapidari, însușirile și vrednicile Înaltului jubilaant înainte de ce să fi ajuns în legăturile spirituale ale diecezei Aradului.

Un bărbat cu un trecut de peste 2 decenii

și de o notorietate atât de marcantă în viața bisericească, culturală și politică a Ardealului, nu putea să rămână necunoscut nici Românilor din părțile diecezei Aradului. Cu tot dreptul, deci, întruni Ioan Meșianu, protopopul de atunci al Branului, simpatiile și întreaga încrederea factorilor în drept din dieceza Aradului, cari, la sinodul diecezan din 1874, îl aleseră Vicar episcopesc la Oradea-mare, pentruca la 3/15 Februarie al anului următor să-L ridice în scaunul de episcop diecezan.

Dieceza Aradului, p'atunci, era în niște condiții, cari nu satisfăceau pe deplin măsura așteptărilor celor ce ținea foarte mult să vadă roadele vieții constituționale bisericești de curând inactivate.

Opinia publică a diecezei Aradului, pe al cărei tron episcopesc stătuseră până la 1839 chiriarhi sârbi, cerea cu insistență un om viguros și pricepător, în aceeaș vreme și un bărbat **probat**, care să ducă cu pași mai repezi dieceza spre mult dorita prosperare.

Prea Sfințitul de atunci Și-a și înțeles nu numai chemarea, ci și situația specială.

În scurtul Său cuvânt prezidial dela primul sinod eparhial, pe care L-a condus la 1875, — evitând făgăduințele patetice, se mulțumește a remarca cele mai arzătoare trebuințe ale diecezei: reorganizarea institutului teologic și a preparandiei. Iar d'aci încolo dă curs liber energiei și priceperii pentru cauzele publice.

Deja la 1876 aduse preparandia, din surghiunul unor încăperi nepotrivite din partea de către Murăș a orașului, în localuri mai potrivite, în centrul orașului.

La a. 1877 înființează fondul preoțesc,

De veghe.

Se plimbă vântu'n faptul nopții
 Pe sub fereastra-mi solitară;
 Îi simt suflarea lui de ghiață
 Și-așcută cântarea lui de-aseară.

Și par'că m'am certat cu somnul
 C'atâta vreme nu mai vine
 Pleoapele să mi le 'nchidă
 Și-apoi să-l culc în pat la mine.

— În lumi ce li s'a șters vâleatul
 Se strecură-a gândirei rază
 Și din a vremilor cenușă
 Un cântec nou se 'nfrizează.

Un cântec nou și vechi de-odată
 Tesut din ură și durere:
 E cântul vechi al răsunării
 Și cântul nou de înviere!...

Moșnegi cu pletele-argintate,
 Femel cu ochii plânși de jale
 Și copilași orfani de tată
 L'ascultă cum răsună 'n vale,

Iar codru 'nvlorat tresaltă
 Când, ca și-un Făt-Frumos, apare
 Pe creasta munților hotarnici
 Al izbăvirei... mândru soare.

Noroadele l se închină
 Și — după-o datină bătrână —
 Pământ și apă-l pun nainte
 Plecându-și frunțile 'n țărână....

NICU FLUER.

Răsboiul dela 1369—1370.

Între

Ludovic I. regele Ungariei și Vladislav Basarab
 Domnul Țării românești.

De Nic. Densușianu.

(Urmare). (5).

IV.

Aceste sunt fântânile istorice cele mai complete, ce le avem despre decursul răsboiului dela 1369.

Descrierea făcută de contemporanul Johannes de Küküllő, secretarul regelui Ludovic, este redactată în mod evident părtinitor.

Aproape în fiecare pasaj al acestei descrieri, vedem că se întinde câte un vâl asupra adevărului istoric.

Cronicarul se încearcă, pe de o parte să micșoreze înfrângerea ce o suferise oștile ungurești, iar pe de altă parte, dânsul ascunde cu totul învingerea, ce o raportase Românii, asupra regelui Ludovic la Dunăre.

Să examinăm acum aceste isvoare cu ajutorul altor documente contemporane, ca să vedem cum decurg operațiunile de războiu și prin ce faze trece luptele celor două părți adverse.

Armata ardeleană, condusă de voivodul Nicolae, înaintează către *Ialomița*, din părțile despre răsărit, după cum ne spun aceste isvoare istorice.

Invaziunea se făcuse așa dar prin *părțile de răsărit* ale Brașovului (ultra terra Siculorum), pe valea *Prahovei*, pe unde exista încă din vechime un drum comercial important către Dunăre (Siliștra, Brăila, Galați).¹⁾

Linia de operațiune a celor două armate ungurești era așa dar *Brașov-Vidin*.

Trupele lui Nicolae, scoborând pe valea *Prahovei*, trec pe la Câmpina și Ploiești,²⁾ și de aici

¹⁾ În a. 1358, regele Ludovic concede cetățenilor din Brașov, ca o grație specială, să poată trece liberi, cu mărfurile lor și cu orice fel de lucruri, prin pasurile dela *Prahova* și *Buzău* către părțile de jos ale Dunării (Fejér, Cod. dipl. Hung. vol. IX. 2. 688).

²⁾ Trecerea voivodului Nicolae pe la *Câmpina* și *Ploiești* era impusă și de necesitățile de *aprovizionare*. În timpurile aceste, nu exista un serviciu regulat de subsistențe în războiu. Trupele în general, și fiecare ostaș în parte, se susțineau pe cheltuielile ținuturilor inimice. Se devastau câmpiile, se jefuiau casele locuitorilor, se desolau mănăstirile și bisericile necredincio-

care din buna sămânță a începutului numără azi peste 1½ milion.

Tot atunci înființează tipografia diecezană, care a evoluat în o instituțiune importantă pentru dieceză.

Pune la cale îmbunătățiri esențiale, covârșitoare față de trecut, în ce privește viața și organizarea institutului teologic și a preparandiei, pentru ca mai târziu să le așeze într'un pompos palat și să le atașeze și un alumnou preparandial.

Pe lângă interesele pur sufletești, menajate prin atâtea pastorale și vizitațiuni canonice, a promovat foarte mult dezvoltarea școlii populare și înmulțirea școalelor sătești.

A sporit numărul fondurilor și fundațiunile diecezane, și a îmbunătățit administrarea lor, bine știind, că — pe lângă darul și ajutorul lui Dumnezeu, cari sunt în veac cu biserica lui Hristos — mai trebuie, ca și mâna omului să-i fortifice situația externă prin întărirea existenței materiale...

Nu mă pot gândi să exhaurez, în fuga condeiului, mici pe departe vredniciile Părintelui fost episcop al diecezei Aradului. Ci mă restrâng să mai adaog, că vredniciile Sale s'au făcut cunoscute departe peste hotarele diecezei Sale de odinioară: Majestatea Sa monarhul L-a decorat, ca pe episcop, în două rânduri iar biserica L-a ridicat la cea mai înaltă treaptă ce l-o putea oferi — tronul mitropolitan...

Implinindu-se la 20 Aprilie v. c. patruzeci de ani de faptică arhierie a Exc. Sale dintre cari 24 ani mănoși au fost petrecuți în mijlocul nostru, iar restul cu asemenea vrednicie în Scaunul de mitropolit, — așa cred, factorii chemați ai diecezei Aradului vor ști afla vremea și forma, cuviincioasă, pentru a da lui Dumnezeu ceeace lui Dumnezeu i se cuvine din acest prilej și pentru a exprima tot atunci gratitudinea și venerațiunea, pe cari dieceza le datorește fostului vrednic arhipăstor al său și actualul Cap văzut al provinciei mitropolitane.

Un protopresbiter.

Micula Melenti
Micula Georgiu
Man Georgiu lui Thodoraș, are 2 copii
Tripon Sav, are 1 copil
Pălcuțiu Toma a Gheorghii, are 5 copii
Pălcuțiu Zaharie a Gheorgii, are 2 copii
40 Pălcuțiu Vasalie a Gheorghii
Pălcuțiu Thirica, are 3 copii
Leuca Vasalie, are 2 copii
Flore Mihaiu a Flori
Flore Toma
Laza Iosif, are 2 copii, (bolnav)
Liber Marian
Cloanda Petre
Ille Savu
Ispas Teodor
50 Ispas Miculae a Pașchi
Pălcuțiu Mihaiu lui Novanc
Pălcuțiu Miculae lui Ioan Nov.
Flore Ioan, are 1 copil
Serac Georgiu, are 3 copii
Serac Miculae
Pălcuțiu Marian a Gru
Pălcuțiu Mitruț lui Vas., are 2 copii
Ille Iosif, are 2 copii
Ispas Miculae a Iosivi
60 Man Georgiu lui Ioane Onut
Măndrean Gavriil

Comunicat prin: Aurel Iluțiu,
preot gr. cat. român.

Jertfa Românilor pentru tron și patrie!

Lista soldaților Români din comuna FINIȘ, comitatul Bihor, pe câmpul de luptă.

Măndru Ioan, învățător
Man Georgiu, are 2 copii și
Man Miculae, (frați)
Ille Mihaiu, are 5 copii
Filip Ioan
Macave Ioan, are 1 copil
Marne Petru, are 1 copil
Marne Ioan, are 2 copii
Sala Ioan, are 3 copii
10 Sime Mitru, are 4 copii
Macave Mihaiu, are 5 copii
Man Moisie Paveli,
Măndrean Ioan, are 1 copil, (rănit)
Flore Georgiu Tornî, are 1 copil
Man Georgiu Miculae lui Onut, are 1 copil
Macave Moisie, are 4 copii
Macave Vasiliu,

Macave Georgiu lui Ioan, are 1 copil
Macave Nicolau
20 Man Georgiu Tomi
Man Georgiu Evuțel, are 1 copil
Flore Moisie Tornî, are 1 copil, (rănit)
Mihoc Miculae
Man Teodor a Vuțli, are 6 copii
Man Ioan lui Gligoraș
Man Georgiu lui Gligoraș
Istoc Ioan, are 1 copil
Man Ioan
Man Miculae și
30 Man Teodor, are 1 copil, (3 frați)
Bodo Ioan
Ciorba Teodor, are 1 copil
Pălcuțiu Teodor, (rănit)

înaintează către Ialomița pe drumul cel mare al Târgoviștei, numită și *cetatea Dâmboviței* (castrum Domboyca) de istoricii ungurești și poloni³⁾.

În această parte a teatrului de războiu, luptele se dau succesiv în patru puncte deosebite.

Trupele românești, conduse de Dragomir, Căpitanul Dâmboviței, opun cea de întâi rezistență la râul Ialomița, adică la *Târgoviște*, unde se aflau oarecari *fortificațiuni*, sau *castele*, cum le numește Bonfiniu.

Însă, oastea transilvană forțează trecerea, alungă garnizoanele române din castele, apoi se începe *a doua luptă* cu cavaleria română, comandată de însuși Dragomir. Această luptă se întâmplă, fără îndoială, pe șesul de sud-vest al *Târgoviștei*, unde se prezintă un teren mai comod pentru evoluțiunile cavaleriei. Mai mult, putem chiar să afirmăm, că lupta s'a întâmplat în apropiere de comuna *Dragomirești*, proprietatea familiară a castelanului Dragomir. Însă, cavaleria lui Dragomir, după cum ne spun cronicile ungurești, a fost învinsă și risipită.

În realitate însă, după cum se desfășură evenimentele, cavaleria lui Dragomir a făcut aici numai un simulacru de luptă. Fuga sa este pre-

șilor. Prada era usul cel vechiu de subsistență, prada era în mare parte solda trupelor și beneficiul războiului.

³⁾ Dlugoss (Hist. Pol. lib. XIII. t. 2. p. 508) numește Târgoviștea castrum Dabrowicza.

făcută, ca să atragă în păduri și în strâmtorile munților trupele voivodului Nicolae. Este o veche stratagemă, moștenită încă din timpul Dacilor, pe care a întrebuintat-o cu succes totdeauna cavaleria Românilor, în războaiele lor cu Bizantinii, cu Ungurii, Turcii și Polonii. Dragomir se retrage în niște pasuri lungi și sucite, *inter passus strictissimos, inter silvas et montium anfractus*. Teatrul luptelor, ce urmează de aici înainte, este așa dar în regiunile pădurilor și a munților celor înalți.

În această privință textele cronicelor sunt precise. E vorba aici de o *trecătoare* peste munți, de *pasul* cel lung și strâmt al Dâmboviței, nici de cum însă de o vale oarecare păduroasă din regiunile interioare ale țării.

Oastea transilvană, înșelată de micile succese, urmărește trupele lui Dragomir, cu un zel imprudent, în interiorul pasului, și aici se întâmplă *a treia luptă*, începutul dezastrului. Românii atacă trupele ardeleni cu săgeți și bolovani de pe culmile cele mai înalte ale munților, „e jugis montium”. Voivodul Nicolae și nobilimea ungurească, după cum ne spun fântânile istorice, „cearcă să scape cu fuga” spre frontieră, către Transilvania, însă fatalitatea-i ajunge din apoi și le ține drumul înainte. Românii închid pasul, sau calea, pe unde voiau să iasă din țară⁴⁾, închid și retragerea, și acum se în-

⁴⁾ *Pasul Dâmboviței* a servit până după anul 1855 ca a doua linie de comunicațiune între București și

Bucovina.

Importanța operațiunilor din Bucovina.

Iasi, 18 Febr.

Telegramele ne-au adus știrea unor mișcări de trupe în interiorul Bucovinei. Rușii au părăsit, după aceste telegrame, toată partea vestică și sudică a Bucovinei și chiar Cernăuții au fost pentru câțva vreme evacuat de armatele rusești. Pe cât se anunță sunt în pregătire în această parte a frontului mari ciocniri, deoarece Rușii s'au oprit în regiunea deluroasă a Cernăuților și vor să încerce de acolo a respinge armata austro-germană care înaintează.

Aceste mișcări de trupe și ciocnirile cari eventual vor avea loc în apropiere de frontiera noastră, nu trebuiesc judecate decât în măsura în care ele pot avea influență asupra mișcărilor de pe întregul front. Luate izolat, operațiile din Bucovina pot produce numai

tâmplă a *patra luptă*, aproape de frontieră, care se termină cu un dezastru definitiv, cu distrugerea totală a armatei ardeleni, așa încât numai puțini au putut să scape.

După cum spun tradițiunile istorice române, lupta cea mare, decisivă, s'a întâmplat la frontieră, între *Rucăr* și *Bran*⁵⁾, adică la *Podul Dâmboviței* sau la *Cetatea Neamțului*⁶⁾.

În istoria *Fraților Tunusli*, publicată la anul 1806, se spune de asemenea, că „Ludovic regele Ungurilor... „voind a supune și pe Domnul Țării românești s'a bătut cu el (înțelege, cu Dragomir comandantul) pe *Bran*, la apa *Terciului* (apa Turcului), unde regele (voivodul Nicolae) a rămas învins”⁷⁾.

Iar Dionisie Fotino, fost secretar la Vodă Caragea, scrie următoarele în istoria Daciei, publicată în anii 1818—1819: „Ludovic repe-

Brasov: (Perrot. Itinéraire de la Turquie d'Europe. Paris, 1855, p. 129).

⁵⁾ *Puscariu*, Cetatea Neamțului dela Podul Dâmboviței în Muscel, p. 5: Regele Ludovic I, după călătoria Voivodului său transilvan Nicolae față de Dragomir, la bătălia dintre Rucăr și Bran, retrage vama dela *Ad rufam arborem* (Rucăr) la Bran.

⁶⁾ Aici, la *Podul Dâmboviței*, unde se întâlnesc patru pâraie, se prezintă locurile acele mlaștinoase și băltoase, de cari amintește Johannes de Küküllő.

⁷⁾ *Frații Tunusli*, Istoria Țării românești. Trad. G. Sion. București, 1863, p. 128.

anumite miragii sau anumite momente de enervare, cari sunt totdeauna rău sfătuitoare pentru aprecierea justă a întregii situațiuni.

Față de întinsul front dela Marea Baltică până în Carpații Dornei regiunea Bucovineană este o mică parte extremă la aripa dreaptă a Austro-Germanilor și la cea stângă a Rușilor care deocamdată nu prezintă aproape nici un interes. Aceste puncte extreme ale frontului de luptă capătă importanță numai în momentele unei încercări de învăluire, când ambii adversarii caută să înainteze în punctul extrem, să-l depășească și să întoarcă apoi trupele dușmane silindu-le să se retragă sau să se expună unui dezastru. Asemenea mișcări la punctele extreme ale unei aripi s'au produs în regiunea Nieuport-Ypres, fără să ducă însă la nici un rezultat; dacă ar fi izbutit ele ar fi avut ca urmare retragerea întregului front al adversarului respins și amenințat cu învăluirea.

Bucovina prezintă însă o dificultate specială pentru siguranța mișcărilor strategice și de aceea, pe cât se pare, nu e utilizată pentru operații decizive de nici unul dintre beligeranți. Din cauza scobiturii atât de adânci dinspre frontiera noastră, Bucovina poate deveni foarte ușor o cursă în care cel silit să se retragă, rămâne prins între învingător și granița românească în așa chip încât să nu mai aibă putința de a se salva. Aceasta a făcut ca în Bucovina să nu se dea lupte de mare rezistență; îndată ce unul dintre adversari se simțea cât de puțin mai slab se retrăgea în grabă și aproape fără să încerce a se opune, căci riscul ciocnirii era cu mult mai mare decât rezultatul favorabil ce s'ar fi putut dobândi. Prima retragere a Austro-Germanilor, apoi retragerea grăbită a Rușilor, în urmă a doua retragere a Austro-Germanilor și în sfârșit retragerea Rușilor schițată acum, retrageri cari par la prima vedere mișcări cu totul capricioase, ne apar drept mișcări necesare, când le punem în legătură cu însăș conflagrația regiunii în care se desfășoară operațiile.

Armatele beligerante din Bucovina nu pot avea îndrăzneala de a imprima ele vre-o miș-

care importantă întregului front, precum s'a încercat în vest la Ypers și la Arras, ci dimpotrivă sunt ele nevoite să urmeze, cu multă sensibilitate, variațiile de pe celelalte regiuni ale frontului. Îndată ce se produce o mică înaintare austro-germană sau rusă în Galiția, aceasta are un ecou puternic în Bucovina, ca și cum aici ar fi capătul extrem al unei vergele elastice, pusă într-o mișcare ușoară la cellalt capăt.

De aceea deocamdată nu putem să apreciem operațiile din Bucovina decât după importanța lor pentru operațiile de pe întregul front, asupra cărora ele nu se manifestă însă cu o interesantă eficacitate.

Chiar ușurința uimitoare cu care se execută mișcările din această parte a frontului, dovedește că asupra lor nu se insistă prea mult.

Sfaturi părintești.

— Cumpăt și împărțeală în toate. —

P. Sa d. episcop Ioan I. Papp al Aradului a lansat către toți credincioșii de sub păstorirea Sa circularul de mai jos, plin de mângăieri și sfaturi părintești, cari în aceste vremuri extrem de grele, urmate cu credință, vor aduce multă bunăvoință și mulțumire în toate căsuțele, azi aproape pline de amărăciunea obștească.

Circular

către toate oficiile protopresbiterale și parohiale, precum și către învățătorimea și fruntașii din eparhia Aradului.

Se apropie timpul pentru lucrările economice de primăvară. Războiul grozav urmează înainte și acum în curând vor merge la oaste și tinerii născuți în anii 1895 și 1896. Acasă rămân bătrânii, feciorandrii, pruncii și femeile cu foarte puțini bărbați în floarea vrăstei, și totuși este de cel mai mare interes al nostru al tuturor, al armatelor noastre și al patriei întregi, ca tocmai în acest an plin de atâtea grozăvii, pământul țării noastre să nu rămână sterp, ci tocmai dimpotrivă, și cel mai neînsemnat colțisor să fie lucrat, să fie sămănat și să producă mai vartos alimentele necesare pentru noi oamenii și nutrețul pentru vite.

Chiar și biruința vitezelor noastre oștiri atarnă în mare parte dela aceea, ca, acasă toate pământurile să fie lucrate și rodul din vara ce vine, să fie suficient pentru hrănirea bună a celor rămași acasă și a ostașilor, pe cari îi așteptăm cu mare dor să-i vedem la vetrele lor.

Conduc de acest mare interes al statului nostru întreg, Ex. Sa d. ministru de agricultură, prin circularul său Nr. 2800—1915 Prez. din 22 Ianuarie a. c., a dispus: să se institue câte o comisie econo-

mică comitatensă, care sub președinția vicecomitetului să aibă grija, ca pe teritoriul comitatului să se îndeplinească la timp și cu cea mai mare încordare toate lucrările economice și îndeosebi cele ale sămănatului de primăvară, iar prin comune se vor institui în acelaș scop comisii comunale, compuse din antistia comună, din preoții și învățătorii din loc și din alte persoane dispuse a lua parte la îngrijirea binelui obștesc.

Când aducem și pe această cale la cunoștința publică ordinul de mai sus al Ex Sale dlui ministru de agricultură, folosim prilejul de a îndemna cu stăruință iubita noastră preoție și învățătorime, deci pe toți preoții și învățătorii, ca fără șovăire să iee parte în aceste comisii și cu tot zelul și priceperea lor să stea în ajutorul celor chemați întru îndeplinirea tuturor agendelor de lipsă la ajungerea înaltului și patrioticului scop, urmăriți prin ordinul ministerial menționat.

Dar și afară de aceasta, cu provocare la circularul nostru Nr. 4539—1914 din 1 (14) Septembrie 1914, invităm din nou iubita noastră preoție și învățătorime, ca în aceste zile de grea încercare pentru toate popoarele iubitei noastre patrii, să steie cu zel îndoit și cu adevărată iubire creștinească în ajutor credincioșilor noștri și să-i îndrepte pe calea cea bună, pentru de a micșora după putință suferințele impuse prin grozavul războiu, la care a fost silită monarhia noastră. Și aceasta să o facă toți cu atât mai vartos, cu cât puterile de lucru s'au redus în mod însemnat, iar prețul bucatelor și al tuturor articulelor de alimentare s'a urcat în măsură nemai pomenită în istoria monarhiei noastre astfel, că îngrijirea, ce a cuprins pe toți de soarta ce ne așteaptă, nu este fără temei.

Dar oricât de temeinică să fie îngrijirea, oricât

zindu-se și asupra lui Vladislav, Domnul Țării Muntenesti, se făcu bătaie mare la Bran (înțelege pasul Branului) în județul Muscelului, unde învingerea a rămas a Românilor¹⁰⁾.

V.

Venim acum la a doua parte din istoria acestui războiu. Luptele dela Dunăre.

Regele Ludovic, cum spun cronicile ungurești, avea intențiunea să treacă dela Vidin în Tara românească, și să atace pe Români din față.

În timpul acesta, voivodul Vladislav cu trupele sale luase pozițiuni pe țărmurile de dincoace al Dunării, unde închisese vadurile cu ziduri și fortificațiuni, ca să împiedice debarcarea trupelor ungurești.

Linia sa de apărare se întindea dela Severin până din jos de Calafat.

Intru adevăr, luptele se încep la Dunăre între cele două armate, însă lucru curios, cronicile ungurești nu mai fac nici o amintire despre viteazul rege Ludovic, ca și când dânsul nici nu ar fi luat parte la războiu.

Arhidiaconul Ioan de Küküllő, istoricul regelui Ludovic, cearcă și aici să ascundă adevărul, spunând, că Nicolae Gara, banul Maciovei, a trecut cu succes armata regelui dincoace de Dunăre prin mijlocul ploii de săgeți, ce le aruncau arcașii voivodului Vladislav; că în fine, armata română a fost pusă pe fugă, care a și dispărut ca fumul; apoi trupele ungurești ce mai

rămăsese, „residui tocius exercitus”, au apucat drumul spre Severin, pe care l-au și ocupat.

De fapt, lucrurile se petrec cu totul altminterle.

Regele Albert al Ungariei, în o diplomă a sa din anul 1438, aminteste, că după cum spunea însuș regele Ludovic în memoriile sale istoice, oastea sa a fost aproape distrusă și pusă pe fugă, că în aceste momente critice a intervenit Banul Maciovei, Nicolae Gara, cu trupele sale și adunând sfărmăturile oastei lui Ludovic le-a pus iarăși în ordine și a raportat o învingere strălucită asupra Românilor¹¹⁾.

Așa dar, armata din Bulgaria a regelui Ludovic a fost bătută și risipită, iar trupele ce mai rămăsese au trecut Dunărea sub comanda lui Gara, nu a lui Ludovic, așa că de fapt, regele Ludovic nici nu a călcat pe pământul Țării românești.

Însă nici această relatare nu este veridică în toate părțile sale. Nicolae Gara, banul unguresc al Maciovei, după ce adună resturile oștii lui Ludovic, caută a trece Dunărea, spre a se în-

¹⁰⁾ Fejér, Cod. dipl. vol. XI. 82: Nos Albertus D. g. Romanorum Rex, ac Hungarie etc., namque auum ipsius Ladislai... Nicolaum de Gara... in arduis ipsius Ludovici Regis expeditionibus et praesertim in partibus Valachorum... exercitum ipsius Ludovici regis, ab adversariis penitus oppressum, et fugae subactum Banum Machoviensem protunc existentem, suis banderiis et gentibus fultum, virtuose restaurasse, de hostibus vero eisdem gloriosum triumphum obtinuisse, eiusdem praedecessoris nostri literalibus historiis aeternae memoriae traditum stat.

toarce în Ungaria, nu pe la Calafat, unde comanda Vladislav, și unde închisese vadurile cu ziduri și cu fortificațiuni puternice, ci dânsul trece Dunărea cu rămășițele oastei lui Ludovic pe la Severin, unde era comandant și guvernator Radul, fratele mai mic al voivodului Vladislav.

Aceasta ne-o spune însuș regele Ludovic în o diplomă a sa, că lupta s'a întâmplat pe apa Dunării, „super aquam fluvii Danubii”, și că armata ungurească, care a isbutit să treacă Dunărea, s'a luptat cu Radu, fratele lui Vladislav¹²⁾ comandant al Severinului încă din timpurile tatălui său, din care cauză, el mai era numit și „Severineanul”¹³⁾.

În aceeaș diplomă, regele Ludovic face lui Vladislav onoarea, să-l numească fortissimum nostrum adversarium, „cel mai puternic adversar al nostru”, cuvinte, pe cari regele nu le-ar fi întrebuințat, dacă n'ar fi fost învins în luptă, ce o avuse cu Vladislav la Dunăre.

(Va urma).

¹²⁾ P. Caroli Wagner Dissertatio de Cumania (Ms. Nr. 3203 Bibl. Mus. nat. Pesta) p. 4: ipse rex (Ludovicus) usque in Bessarabiam arma protulit, ut ipsemet his verbis testatur: nominatim eis terra Basarabiae super aquam fluvii Danubii cum quondam contra Gadon (Radom) Fratrem Loyko de eadem conflictum et victoriam habuissimus.

¹³⁾ Hasdeu, Etym. m. Rom. IV. p. CCIII: In fine pe Radu... fiul cel mai tânăr, Alexandru Vodă l-a făcut ban al Severinului, ceea ce în poezia populară s'ar bă i-a dat porecla de Severineanul. Cf. ibid p. CXXV,

⁹⁾ Fotino, Ist. gen. a Daciei. Trad. G. Sion Tom. II. p. 12.

de mari s'ar părea neajunsurile vieții zilnice, tot mai mare trebuie să fie înțelepciunea omului bazată pe viața de toate zilele și pe pățania trecutului, din care trebuie să luăm și noi învățătura cunoscută tuturor oamenilor cu judecată sănătoasă, că precum nu este mult, care să nu treacă prin cheltuiala fără cumpăt a averii și a câștigului, tot asemenea nu este puțin, care să nu se ajungă cu cumpăt și împărțala bună prin urmare: este datorința tuturor, să se cugete la adevărul, că *cumpătul și împărțala bună a câștigului a fost și este și acum arma cea mai puternică și mijlocul cel mai potrivit pentru înlăturarea neajunsurilor.*

Privit astfel lucrul precum nici că s'ar putea altcum, este datorința preoției, a învățătoriei și a tuturor fruntașilor noștri cărturari și necărturari, să îndemne și să învețe poporul cu cuvântul și cu exemplul lor propriu și al familiilor lor, la *muncă mai cu stăruință și la folosirea mai cu cumpăt și cu posibilă cruțare a averii și a câștigului.*

Și după ce se știe, că, jertfa pentru patrie și tron, dovedită pe câmpul de luptă de către vitejii noștri bărbați duși la oaste, statul o răsplătește cu bunăvoință adevărat părintească; după ce se știe, că, femeilor și familiilor avizate la ajutor în urma celor duși la oaste statul le împărțește ajutor de bani în așa măsură, încât nu numai că le este asigurat traiul vieții, dar multe dintre aceste familii capătă ajutor mai mare, decât ce era câștigul zilnic al bărbaților respective părinților lor, pe când erau acasă, — este datorința factorilor pomocii, deci a preoților, învățătorilor și al tuturor fruntașilor noștri cărturari și necărturari, să îndemne toate femeile și mamele la traiul *cumpătat* și la *posibilă cruțare* a ajutorului primit.

Accentuăm această trebuință și din motivul, că după informațiunile primite din diferite părți ale eparhiei, nu toate femeile ajutate înțeleg scopul ajutorului primit, ci pe când cele înțelepte și cu frica lui Dumnezeu folosesc ajutorul pentru providerea lor și a familiilor lor cu hrană și îmbrăcăminte neapărat trebuincioasă, plătesc cu bunăvoință dările la stat și la biserică și mai ușorează și din datorii, ne atunci, se zice, că ar fi și de aceea, cari neglijă trebuințele casei și a familiei, nu numai nu plătesc nimic din datorii, ci se subtrag și dela plățirea dărilor, lăsându-le toate în sarcina bărbaților, iar banii i-ar cheltui cu ușorătate pe podoabe de mătăsuri și alte lucruri netrebnice, cari nu se potrivesc cu câștigul și starea lor socială, și de cari nici nu visau pe câtă vreme le erau bărbații acasă, podoabe acestea, pe cari nici o femeie înțeleaptă și cu frica lui Dumnezeu nu mai risipește banii, și chiar să le fie plină casa cu asemenea scumpeturi, țin de necuviincios să le îmbrace în vremuri ca și cele de acum, pline de amărăciune obștească.

Nouă, de altcum, nici nu ne vine a crede să fie femei, cari să mai cheltuiască ajutorul de stat ori chiar și prisosul avutului lor pe podoabe scumpe și nepotrivite stării lor. Nu ne vine a crede să fie femei cu asemenea slăbiciuni urite înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor de bine. Și nu ne vine a crede nici de aceea, pentru că toate știu și trebuie să știe, că posta statului duce scrisorile cu vestile bune ori rele până la cele mai îndepărtate locuri ale lumii și astfel la la mână soților lor, cari luând cunoștință despre asemenea purtare a femeilor lor, fiecare se va întreba în sufletul său: *oare de dragul cui cheltuieste soția mea banii pe podoabe scumpe, când eu sângerez pe câmpul de luptă pentru tron și patrie și astfel pentru binele obștesc?*

Nu ne vine a crede asemenea învinuiri la adresa femeilor, iar dacă totuși ar fi femei cu asemenea slăbiciuni și numai în număr restrâns, unele ca acestea întăresc pe deplin adevărul grăit de Solomon că: *„Muierile cele înțelepte au zidit case, iar cele fără de minte le-au surpat cu mâinile lor”*. (Pild. 14 l.)

Dar oricum ar fi starea lucrului, ținem de datorința noastră arhierească, să provocăm și îndatorăm pe toți factorii vieții religioase, morale și economice a poporului nostru: să controleze cu conștiință și să combată fără cruțare asemenea slăbiciuni, pentru că cheltuielile pe podoabe și alte lucruri fără folos, amărăsc zilele bărbaților lor duși la oaste, le slăbesc curajul de luptă, și prin aceasta păcătuiesc greu nu numai contra intereselor înaltului tron și a iubitei noastre patrii comune, ci și în contra intereselor binepricepute ale neamului și a bisericii noastre.

Să controleze deci viața și să combată cei chemați risipa femeilor usurate cu atât mai vartos, cu cât este știut, că nu îmbrăcăminte scumpă și nepotrivită stării lor sociale dă femeilor adevărată

podoabă și frumuseță, ci frumuseța adevărată li-o dă credința conjugală, curățenia vieții trupesti și sufletești, evlavia și modestia nefătărită și buna îngrijire de trebile casei și ale familiei sale.

Acestea și altele de acestea avându-le în vedere, accentuăm de nou datorința tuturor preoților, învățătorilor și a fruntașilor noștri cărturari și necărturari: să combată fără cruțare orice cheltuială fără cumpăt și să îndemne pe toți cu cuvântul și cu pilda lor proprie la cumpăt și la *cruțare* atât în ale traiului zilnic, cât și în ce privește îmbrăcăminte. Și aceasta și din motivul înțeles de toți, că nu putem străbate prin pânzele viitorului, deci nu putem ști: ce ne va aduce ziua de mâine, pe când de altă parte este cunoscut tuturor din trecutul îndepărtat și apropiat, că au obvenit cazuri nenumărate, că lucrurile de prisos, cumpărate astăzi pe bani scumpi, oamenii le-au vândut ca și mâne pe preturi bagatele, și au trebuit să le vândă, ca să-și împace trebuințele zilnice neîncjurabile ale vieții.

Ce privește lucrarea pământului, preoții și învățătorii noștri să lumineze populațiunea asupra importanței acestei lucrări și să îndemne pe cei rămași acasă: bărbați, femei, feciorandri și pe toți cei capabili de vre-un lucru economic, să-și unească și încordeze toate puterile în scopul ca *nici cea mai mică parte a pământului productiv, să nu rămână necultivată.*

Cei ce au vite, să ajute cu vitele lor pe cei ce nu au, iar aceștia să vină cu brațele lor în ajutorul celor mai în stare, pentru că: cu cât se vor produce mai multe bucate în țară, cu atât mai ieftină va fi pâinea și mai ușoară viața și pentru cei săraci.

Unde nu sunt boi și cai, să prindă la car și la plug vacile, precum se făcea aceasta în trecut și se practică și în zilele de acum pe la locurile muntoase, iar în lipsa totală de vite, comunele politice, conform ordinului primit dela înaltul guvern, au să cumpere vite pe garanția lor, în numărul trebuincios și să lucreze cu puteri comune pământurile oamenilor.

Cine nu are sămânță, asemenea să se adreseze antistiei comunale, care va ști să procure sămânța trebuincioasă.

Cu acest prilej mai atragem cu insistență atenția tuturor asupra importanței mari a *poamelor*, cari sunt *alimentele cele mai ieftine și cele mai sănătoase*, dar de cari n'au parte foarte mulți dintre credincioșii noștri, pentru că nu îngrijesc pomii după cuviință, despre ce ne-am convins în vizitațiunile canonice făcute în cursul timpului. deci: cum ar și putea să aștepte roada omul, care nu curățește omidele, crengile uscate și cele rupte sub povara rodului anului trecut, și care nu numai nu gunoiește, dar nici nu sapă în jurul pomilor, nu curăță nici mușchiul, nici vlăstarii de prisos, astfel, că prunii sunt plini de mușchiu, crengile au devenit la mulți pomi atât de dese, că abia mai sboară paserea printre ramuri. Așa stând lucrul, se impune grabnica curățire a uscăturilor, a ramurilor de prisos și îndeosebi a frunzelor rămase în pomi, cari sunt pline cu ouă de omidă, pe cari le pot curăți cu multă înlesnire chiar și pruncii, sub paza bătrânilor.

Deasemenea se impune îngrijirea serioasă, ca nici o grădină să nu rămână necultivată, ci să se semene de cu vreme cu cartofi, cu salată, ciapă, aiu, morcovi, pătrînjel, fasole, curcubete, (ludăi, dovleci), castraveți, varză și alte legume, cari vor servi nu numai pentru alimentarea proprie, ci se vor putea și vinde pentru bani frumoși.

Să nu se nesocotească apoi nici prăsirea galitelor, ci să se prăsească cât mai multe, pentru că galitele sunt un articol foarte căutat și bine plătit.

Atingând cele de sus, trebuie să ne dăm seamă de faptul, că dela noi și dela hărnicia noastră a tuturor, atârână în mare măsură, să ieșim cu bine din răul acesta mare, ce a dat peste noi, prin urmare:

Oamenilor să se invoace în memorie războaiele din 1859, 1866 și 1870, când creștinii se ajutau și se sprijineau împrumutat cu dragoste și bunăvoință creștinească, dar să li se invoace în memorie chiar și războiul mai recent din Balcani, când aproape toți bărbații au fost duși la armă, iar bătrânii, femeile și copiii rămași acasă, au săvârșit tot lucrul câmpului și al economiei peste tot așa, că toți au avut cele trebuincioase traiului vieții, și dacă acele popoare cu mult mai sărace decât popoarele monarhiei noastre, au știut să iasă din marele lor războiu fără să ajungă a se lupta cu foamea și cu lipsurile prea mari, nu trebuie să desperăm nici noi, și nu trebuie să ne pierdem nădejdea în ajutorul lui Dumnezeu, ci trebuie numai să avem *cumpăt și împărțală bună* în ale traiului, să ne încordăm puterile la lucru ca și în vremile mai de

mult, când ziuășii nu lucrau după ceasuri hotărâte ca și astăzi, ci lucrau de dimineața până seara cu sârguintă, cu care stăpânul harnic lucră în holda și grădina sa.

Spre a înțelege trebuința de a ne încorda zelul și puterile de lucru, *să luăm pildă dela cei din regatul Serbiei, despre cari se știe, că bărbații petrec de ani de zile pe câmpul de războiu și totuși lucrurile economiei câmpului nu numai n'au stagnat, ci acelea s'au îndeplinit la vremea cuvenită și cu bun rezultat, prin femeile și copilandrii de acasă sub conducerea bătrânilor lor.*

Dacă femeile acestui neam, femei — cari nici în statură nici în cultură și nici în alte virtuți nu întrec femeile neamului nostru — au dat probe de atâta hărnicie și căsnicie, trebuie să ne întărim în credința că și *românele noastre, conștie de greutatea zilelor prin cari trecem — își vor face datorința cu tot zelul și abnegațiunea recerută*, și dacă astfel vom da cu toții probe înveredate, că suntem conștii de greutatea vremurilor și suntem gata și destoinici de a ne ajuta înșine, putem fi încredințați și despre ajutorul lui Dumnezeu.

După toate acestea, renoim provocarea către iubita noastră preoție și învățătorime, ca în aceste zile grele, să deie pilda înveredată a iubirei sale pentru poporul, al cărui luminători sunt și să dovedească și statului că sunt factori, de cari *trebuie să se țină socoteală*, când e vorba de conducerea la bine a popoarelor țării, iar Noi rugăm și vom ruga pe bunul Dumnezeu cu umilintă și cu toată osârdia: să vă lumineze mintea și să vă determine voința spre a înțelege și a urma acestor sfaturi părintești; brațelor muncitoare ale poporului să le deie vânjosia și puterea de a îndeplini cu înlesnire lucrările ce le stau înaintea, iar munca și osteniala voastră și a tuturor, să o răsplătească cu roduri îmbelsugate și cu toate alte daruri pământești și cereri, spre mulțumirea și liniștea noastră a tuturor și spre binele obștesc.

Arad, la 23 Ianuarie (5 Februarie) 1915.

Ioan I. Papp,
episcopul Aradului.

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta. — Pe frontul din Polonia rusească s'a desfășurat ieri o acțiune mai vie, potențând Rușii focul de artilerie și infanterie pentru ca să acopere mișcările din spatele frontului. Din aceasta s'au desfășurat în mai multe sectoare lupte, cari au avut ca urmare alungarea trupelor rusești impinse înainte.

În Galiția occidentală unele părți din frontul nostru au pornit atacul și au ocupat unele pozițiuni impinse înainte ale dușmanului. Vânătorii tirolezi au ocupat în sectorul lor cu un atac uimitor o localitate, pe care dușmanul a întărit-o de săptămâni de zile și a ridicat pedeci în jurul ei. Aci am făcut 300 prizonieri. În Carpați luptele continuă cu îndârjire. Spre nord dela Nadvorna și Kolomea, trupele noastre au respins atacurile trupelor rusești, cauzând dușmanului mari pierderi. Violenta luptelor s'a potențat.

Pe câmpul de războiu din sud, Sârbii au bombardat în vremea din urmă din nou orașele noastre deschise dela graniță. În 10 c. au slobozit asupra Semlinului din tunuri grele cam vre-o 100 gloanțe. Au fost ruinate mai multe edificii, între cari și edificiul poștei. Au fost rănite mai multe persoane civile și au fost omorâți doi copii. În 17 Februarie au împușcat asupra Mitroviței. Ca răspuns la aceste, comandantul forțelor noastre balcanice a ordonat artileriei grele să bombardeze scurtă vreme Belgradul, iar prin un parlamentar a adus la cunoștință comandantului sârbesc, că în viitor la fiecare împușcătură asupra orașelor libere va răspunde cu o canonadă similară.

Berlin. — Dela cartierul principal german se anunță: Pe drumul Arras-Lille i-am scos pe Francezii din tranșea noastră, din care au ocupat o parte în 13 Februarie.

În Champagne, Francezii au pornit din nou înainte cu masse mari, dar atacul s'a prăbușit deplin în urma focului nostru. Am făcut o altă sută de prizonieri. Părțile ocupate în tranșeele

noastre de Francezi în 16 c. le-am reocupat în parte. Cu prilejul atacului anunțat deja dela Boureille-Vouguois, am făcut prizonieri 5 ofițeri și 479 soldați nerăniți.

Spre ost de Verdun la Bombres i-am respins pe Francezi, cauzându-le pierderi, după ce ei la început avuseseră succes.

În Vosgi am cucerit cu asalt înălțimea ce se găsește spre sud dela Lusse și am capturat 2 mitraliere.

Pe câmpul de războiu din ost am ocupat ieri Tauroggen.

Spre nordost dela Grodno și spre nord dela Suchowola, luptele de urmărire sunt aproape de sfârșitul lor. Spre nordvest dela Kolno lupta continuă. Spre sud dela Imysyniec i-am scos pe Ruși din câteva localități.

În Polonia, spre nord dela Vistula, de ambele părți ale Wkrei, spre ost dela Racionz au avut loc ciocniri mai mici.

În Polonia, la sud de Vistula nu e nimic nou.

Germanii în departamentul Suwalki.

Milano. — „Corriere della Sera” scrie: Ofensiva Germanilor în Prusia orientală a făcut în zilele din urmă progrese norocoase, încât rezistența Rușilor, ce se retrag, a slăbit deplin, ceea ce se poate vedea și din comunicatul oficial rusesc. Germanii înaintează în departamentul Suwalki pe toate drumurile, de cari numai se pot folosi. Germanii progresează deci într-o direcție sigură și — după cum s'a văzut din operațiunile lor de până acum — totdeauna precumpănit și cu precauțiune.

Lipsă de alimente în Varșovia.

Copenhaga. — În Varșovia se simte lipsă de alimente. Guvernorul a ordonat dincauza aceasta conscrierea tuturor depozitelor de alimente, ce se găsesc în oraș.

Intrarea trupelor noastre în Cernăuți.

Bistrița. — Avantposturile noastre au intrat alaltăieri seara în Cernăuți. În oraș ele s'au convins, că Rușii retrăgându-se au așezat tunuri pe Zucka, cu scopul ca să bombardeze orașul, când ar intra trupele noastre în el. Din cauza aceasta trupele noastre au trecut Prutul spre apus dela Cernăuți intrând în oraș dinspre nord. Intrarea trupelor a avut loc seara la orele 6 fără luptă. Dușmanul și-a părăsit în fugă pozițiile de pe muntele Zucka. Valea Prutului a fost curățită de dușman până la granița României.

Lupte la Tereseni.

București. — Se anunță din Burdzeneni: În Suceava a fost ales noul consiliu comunal. Primar a fost ales Voronca, iar prefect va fi numit Tarangul. Între Suceava și Vatra Dornei a fost restabilită circulația de trenuri și legătura telegrafică.

Se afirmă că la Tereseni decurg încă lupte violente între trupele austro-ungare și trupele rusești în retragere.

Din Stanislau înaintează noul trupe.

Sighetul Marmăției. — Rușii n'au evacuat Stanislau, ci din contră și-au întărit trupele de acolo, cari înaintează dinspre oraș. La nord de Nadworna și Kolomea se dau noi lupte, cari sunt însă favorabile pentru noi. La Sighetul Marmăției sosesc zilnic transporturi de prizonieri și răniți ruși.

Submarinele în acțiune.

Berlin. — „Vossische Zeitung” anunță din Amsterdam: „Tijd” scrie că un submarin german a scufundat Mercuri, lângă capul Dantifer, la țarmul franco-belgian vaporul „Dulwich” ce transporta cărbuni. Afară de aceasta submarinul a mai scufundat încă 5 vase engleze.

Copenhaga. — „National Tidende” anunță din Londra: 9 feciori din echipajul vaporului „Dulwich” au dispărut, iar pe ceilalți i-a salvat un distrugător de torpiled francez. În Londra se crede că vor putea pune mâna pe submarinul german și atunci îi vor pedepsi pe ofițerii și matrozii submarinului ca pe niște asasini de rând.

Londra. — „Daily Telegraph” scrie că vaporul englez Abbey Kirkham, s'a întâlnit în 14

Februarie, în drum spre Hull, cu un submarin german, care și-a îndreptat reflectoarele spre el. Vaporul s'a întors îndărăt în linie serpentină și se depărtase bine de submarin, când a observat în apropiere alte două submarine germane. A luat atunci o altă direcție și cu mare greutate a scăpat de urmărirea submarinelor germane.

Rusia sechestrează averile supușilor săi germani și austro-ungari.

Petrograd. — Guvernul rusesc a dat o ordinațiune, prin care declară sequestrarea averilor tuturor coioniștilor germani și austro-ungari, cari și-au câștigat cetățenia în Rusia dela 1880 încoace.

Protestul Bulgariei.

Sofia. — Guvernul bulgar a protestat la marile puteri, că beligeranții au violat neutralitatea Dunării, așezând mine. Minele aceste periclitează permanent navigația pe Dunăre și o fac imposibilă.

Scufundarea unui vapor rusesc pe Dunăre.

Brăila. — Un vapor rusesc, care transporta cu mai multe șlepuri muniție pentru Serbia, lovindu-se de o mină s'a scufundat cu șlepuri cu tot. 14 oameni au murit în urma exploziei.

Schimbul de invalizi.

Berlin. — Schimbul soldaților invalizi și greu răniți a avut loc între Germania și Anglia în 16 Februarie. Guvernul olandez a pus la dispoziția celor două state personalul și trenurile „Crucii roșii” olandeze. Răniții reînțorși din Anglia, laudă unanim tratamentul uman al Englezilor. Tot așa s'au declarat și soldații englezi cari au părăsit spitalele germane.

Câtă muniție a exportat America în Decembrie.

New-York. — După tabelele biroului de statistică american Statele-Unite au exportat în Decembrie 1914 muniție în valoare cu 17 milioane dolari mai mult decât în alți ani. Cea mai multă muniție a cumpărat-o Anglia, Franța și Rusia.

Din camera italiană.

Roma. — În ședința de ieri a camerei italiene Salandra a arătat că situația trebuie cumpănită nu din punctul de vedere al momentului de față, ci al viitorului. Ceilalți oratori au vorbit în același înțeles, singur numai un deputat din stânga a adus în discuție expediția Garibaldiștilor în Franța, dar vorbirea lui n'a avut nici un efect.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 20 Febr. n. 1915.

D. E. Neugeboren — răspunde. În nrul dela 16 Februarie a. c. a lui „S. D. Tagblatt”, sub propria înscălitură deputatul sas Emil Neugeboren răspunde la reflecțiile noastre dela 12 l. c. și spune, că „în partea cea mai mare a acelor scrisori de noi „n'are nimic de observat”. Dar față de imputarea ce i-s'ar aduce, că el ar fi vrut să ne facă pe noi Români din Ungaria și Ardeal, — illo tempore, — că am sta în solda lui Cătăraiu, n'are ce face, aceasta trebuie s'o declare de „obraznică calomniare”.

Din parte-ne noi nu mai avem de observat decât că, după ce d. E. Neugeboren a fost silit, și aceasta o repetăm în temeiul unor absolut autentice și incontestabile informațiuni ce deținem, să retracteze cum va ști, cauzele d-sale bănuitoare de iredentism, respective de rusofilism aruncate printre stilul d-sale înflorit de care s'a indignat acei Sași compatrioți ai d-sale, cari nu pot fi bănuți că nu pricep scrisul lui nemțesc, cum d. Neugeboren vrea să facă lumea să creadă despre noi. Dupăce, cum spuneam, d. Neugeboren a fost silit de alții să steargă ce a murdărit, acum este silit și de propria conștiință să desavueze intențiile destul de transparente

din articolul lui de altădată, în care ne bănuia de cătărănism.

Ce privește „obaznica calomnie”, cum numește d. Neugeboren, absolut deplasat, apărarea cinstei politice a Românilor din regatul ungar, pe care „Românul” are datoria s'o ia în apărare totdeauna și față de oricine, — lăsăm să judece opinia publică, de partea cui pot reveni aceste atribuții.

D. Titu Maiorescu bolnav în Budapesta. „Foaia Populului român” din Budapesta află, că d. Titu Maiorescu, care a sosit luni la Budapesta este suferind la Hotel Hungaria, unde a descins. D. ministru plenipotențiar Gr. Bilciurescu, consul general al României la Budapesta, a voit să cerceteze Marți pe ilustrul pacient, dar n'a putut fi admis.

În amintirea eroilor noștri. Dna Laura Aron, văduvă preoteasă în Lăslăul român, în loc de cunună peritoare pe sicriul iubitului său nepot Ioan Emilian Aron, fost locotenent, decedat în urma morbului contras pe câmpul de războiu, dăruiește cor. 10 la fondul Andrei baron de Șaguna pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor. Pentru prinos, implorând mângăiere pentru cel îndurerat, aduce sincere mulțumiri, în numele „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”: Victor Tordășianu, prezident.

Atentatorul din Sofia ar fi fugit la Budapesta? Din Budapesta se anunță: Atentatorul din Sofia, afirmativ, ar fi fugit la Budapesta. Guvernul bulgar a trimis prin consulat poliției din Budapesta descrierea atentatorului. Din Roma se anunță că la sosirea știrii despre atentatul din Sofia, în fața legățiunii sârbești au avut loc demonstrațiuni antisârbești.

Convocarea Reichsrathului. „Neue Freie Presse” scrie că partidele opoziționale din Austria vor ține în 22 Febr. o conferință în care vor discuta chestia convocării Reichsrathului austriac. Unul dintre președinții camerei va propune conferinței ca primul ministru austriac Stürgh să fie rugat ca să convoace cât mai curând Reichsrathul măcar pentru o sesiune scurtă. Afară de motive de ordin constituțional, convocarea camerei e necesară și în urma faptului că bugetul comun e preliminar numai până la 30 Iunie și totodată pentru alegerea de noi membri în delegațiuni expirând mandatul celor vechi.

Al doilea împrumut de războiu în Germania. Emisiunile pentru al doilea împrumut de războiu se vor face în Germania probabil în luna Martie. Cursul de emisiune după cum se prevede va fi mai mare decât al primului împrumut, care a fost 97.30 % resp. 97.50 % și care până acum s'a urcat cu 20 % peste cursul de emisiune.

Ultima oră.

CONCEDIUL MINISTRULUI PLENIPOTENȚIAR AL RUSIEI LA BUCUREȘTI. — 4000 CAI PENTRU ARMATA ROMÂNĂ OPRITI ÎN RUSIA.

București. — Cenzurată. — În cercurile politice se comentează în toate felurile plecarea în concediu a dlui Pocklewski, ministrul plenipotențiar al Rusiei. Unii spun că Ex. Sa a plecat pentru afaceri familiare, dar această versiune găsește contrazicători. Argumentul lor este că, tocmai în aceste momente ministrul Rusiei nu ar fi putut lipsi dela post, fără afaceri. Alții pretind că Ex. Sa a plecat spre a stărua ca să se lase liberă trecerea în țară a celor 4000 cai cumpărați în Rusia pentru armata română și pe cari autoritățile rusești nu-l lasă ca să iasă din imperiu. Se spune că toate celelalte intervențiuni la Petrograd au fost fără rezultat și acum Ex. Sa d. Pocklewski-Kozel s'a dus ca să facă o ultimă stăruință.

Versiunea e discutată cu interes, mai ales pentru faptul că autoritățile rusești ar fi declarat că nu pot lăsa ieșirea callor, întrucât exportul e oprit.

AUDIENȚA LA PALAT A ATAȘATULUI MILITAR ROMÂN DIN GERMANIA.

București. — Cenzurată. — D. locot.-colonel Mircescu, atașatul militar român în Germania, care fusese admis ca și toți atașatii militari ai statelor neutre, să urmeze operațiunile armatelor germane, a sosit în țară. Colone-

lul a fost primit întâi de d. secretar general al ministerului de război și de d. Brătianu, iar apoi în audiență de M. Sa regele.

Atașatii militari au împărțit câțva timp viața militară de front fiecare cu automobilul lui și câte 2 cai de călărit.

În foarte scurt timp colonelul Mircescu se va reîntoarce la postul lui.

BOMBARDAREA DARDANELELOR.

Constantinopol. — Vasele antantelor au bombardat azi dimineață din nou fortificațiile externe ale Dardanelor. S'au făcut împotriva fortificațiilor 400 de împușcături, dar fără nici un rezultat.

LUPTE MARI LA STANISLAU.

Budapesta. — După cum se anunță dela cartierul principal în fața Stanislăului s'a pornit o luptă mare. Rușii, folosindu-se de linia ferată au adus trupe numeroase.

ZIARIST OSÂNDIT PENTRU AGITAȚIE.

Seghedin. — Ieri Curtea de apel din Seghedin a desbătut procesul ziaristului sârb Iasa Tomici, acuzat pe motivul că în anul trecut a publicat în ziarul sârb „Zastava” din Neoplanta un articol agitatoric în legătură cu cunoscutul proces al Rutenilor.

Curtea de apel a confirmat sentința adusă de tribunalul din Seghedin, care osândise pe d. Iasa Tomici la 6 luni temniță de stat și 1000 cor. amendă în bani.

Kenjiro Tokutomi.

Până la moarte...

Roman japonez.

Tradus în românește de P. Robescu.

(Urmare)

(7)

Intr-o odaie din etajul al doilea, ale cărei pereți subțiri parcă erau făcuți într'adins ca să se zărească fantasticele shimada¹⁾ mișcându-se în ritmul unei muzici voluptuoase și ale cărei rogojini parcă așteptau să se întinză pe ele covorul roșu pentru jocul de cărți, în odaia aceea, stăteau unul lângă altul și în fața unei mese încărcate cu farfurii cu mâncăruri și cu pahare, Chijiwa și bărbatul cu negul, Hyozo Yamaki. Palida lumină a unei lămpi acoperită de un abajur colorat se răspândea în cameră și lumina mai bine decât oricare altă stăluțitoare lampă electrică.

La masă nu servise nici o fată, și aceasta din cauză că omul cu negul avea înaintea sa un carnet deschis, în care erau scrise numele, titlurile și adresele la o mulțime de persoane, și în dreptul fiecăruia era un semn: un rotogol, un patrat, un triunghi, un număr, o literă și alte asemenea. Unele nume erau șterse și înlocuite cu altele.

— Așa dar, Chijiwa, n-ai înțeles. Aș vrea însă să-mi dai de veste, îndată ce va fi gata... Dta ești sigur de reușită?

— Aproape sigur. Afacerea este în mâinile ministrului. Însă, cum cei din partea cealaltă cer, ar fi bine să nu prea te uiți la daruri. Pe urmă, arătând un nume pe carnet: Acesta este un mare hoț... ar fi bine să-l cam strângi în clește.

— Dar de ce stalalt, ce zici?

— Nu este bun de nimic. Eu îl cunosc foarte puțin, dar am auzit că este foarte scrupulos. Eu aș crede că ar fi mai bine să încerci direct și pe urmă să procedezi cu multă băgare de samă.

— Este adevărat că dacă în armată sunt mulți deștepți, sunt mulți alții cari sunt cu totul lipsiți de spirit. Îți aduci aminte ce bine a mers toată afacerea, anul trecut, cu ocazia furniturii de uniforme ce am făcut la un regiment? Și totuși, era un căpitan... nu mai mi-aduc aminte cum îl chema... acela cu mustățile roșii... câte neajunsuri nu mi-a făcut!... Zicea că uniforme sunt defectuoase!... Și când agentul nostru îi trimise obișnuita cutie cu prăjituri, dânsul zise cu mândrie că nu se lăsa să fie mituit și că nu este frumos pentru un militar să primească daruri... Inchipuiește-ți tabloul, când

dânsul aruncând la picioarele agentului nostru cutia cu prăjituri, aceasta se deschise și se rostogoliră pe jos monedele de argint ce erau ascunse pe fund! Inchipuiește-ți amestecul acela de monede strălucitoare, cu prăjiturile roșii-portocalii! Ne-am dat de gol! Și căpitanul jură, că n-o să mai aibă nici odată de-aface cu mine și că n'a văzut nici odată un lucru mai infam!... Ne-a trebuit multă bătaie de cap, până să-l facem ca să nu ne denunțe... Din pricina lui, am avut multe de îndurat... Și pentru că veni vorba de oameni de aceștia, să nu uităm pe Takeo-san... Cu el nu este chip să te înțelegi... Chiar acum de curând...

— Așa este; însă Takeo a moștenit dela tatăl său o avere care-i permite să-și facă toate gusturile, și așa fiind, nu-i este greu să fie mândru. Eu însă, care sunt sărac...

— Ah, uitasem... — îl întrerupse Hyozo, și scoțând portmoneu, trase cinci bilete de bancă de 5 yen²⁾ fiecare. — Poftim pentru despăgubirea călătoriei d-tale. Mai târziu, vei avea partea d-tale, cât ți se cuvine.

Chijiwa băgă banii în buzunar:

— Mulțumesc!... Însă, Yamaki-san...

— Ce este?...

— Zice proverbul: cine nu samănă, nu culege.

Yamaki surâse și bătându-l cu mâna pe umăr, zise glumind:

— Ești un tânăr deștept. Păcat că nu ești dta, Intendentul general al armatei.

Chijiwa răsă cu ironie:

— Yamaki-san, să nu uiți că sabia cea scurtă, a eroului nostru Kiyomasa, care a bătut pe Coreeni acum trei sute de ani, a prețuit mai mult decât o sabie lungă de trei coți, dată în mâna unui om nedibaci.

— Ai dreptate. Te sfătuiesc însă, să mergi cu băgare de samă, căci astfel de speculații, unuia care nu este de meserie, poate să-i iasă în rău.

— Știu... știu... bine le merge numai celor ce au bani de împărțit la ceilalți... Acum trebuie să plec. O să mă întorc peste câteva zile, când oi avea vesti sigure... Nu este nevoie să-mi aducă trăsura; voi lua o kuruma³⁾ pe stradă.

— Cum vrei dta! Te rog să ierți pe soția mea că nu s'a arătat; stă mai mult cu fata noastră.

— Este bolnavă O-Toyo-san? Imi pare rău.

— Da, este bolnavă de o lună, și nevasta mea ar vrea s'o ducă undeva, la țară. Să nu te însori prea de timpuriu! Ce frumoasă este viața pentru un neînsurat, care vrea să facă avere!

Chijiwa plecă, iar Yamaki se întoarse în camera în care mâncasera. Ușa se deschise fără sgomot și o femeie intră și se așeză lângă dânsul. Era cam înaintată în vârstă, cu părul cam rar și cu doi dinți ieșiți afară.

— A plecat Chijiwa-san?

— Da, a plecat. Ce face O-Toyo?

Femeia răspunse rar:

— Nu știu ce să mă mai fac cu ea. Și întorcându-se spre fata ce strângea masa, zise: Kane, lasă-ne singuri... Inchipuiește-ți că și azi a spart o ceașcă, și și-a sfârșit toată rochia. Are crize pentru un lucru de nimic.

— O s'o închidem în casa de nebuni dela Sugamo, biata fată.

— Lasă gluma, dar mie mi-e milă de ea. Și azi, vorbind cu Takeo, am auzit-o zicând: „Ingratul de Takeo! de anul nou i-am trimis o pereche de pantofi lucrați de mine și o batistă brodată și o pereche de mănuși... și alte cadouri. Dar anul trecut? I-am trimis o cămașă de lână roșie foarte frumoasă! Și el, ingratul, fără înimă, s'a însurat cu urâta, antipatica, mândra aceea de Nami-ko! Ah, infamul! Și eu sunt fata lui Yamaki! De ce să aleagă pe Nami-ko-san?” — și plângea amarnic. Ce crezi tu, nu i-am putea ajuta cumva? Este tare amoroasă.

(Va urma)

POȘTA REDACȚIEI.

Al. Ciura, prof. Blaj. Foiletonul dv. a sosit târziu pentru acest număr. Îl vom da în alt număr. Trimiteți numai regulat. Salutări călduroase.

²⁾ Un yen = 2 franci 50.

³⁾ Trăsuriță cu două roate, trasă de un om.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

Marcu Boldovină, Doloave. Am primit 8 cor. în abonament până la 1 Martie 1915.

Traian Călțiu, Borloveni. Am primit 7 cor. în abonament până la 31 Martie a. c.

Pavel Bogoeviciu, Bania. Am primit 7 cor. în abonament până la 31 Martie 1915.

Dimitrie Pap, Kővárkölcs. Calendarul s'a trimis încă în 1 Ianuarie a. c. st. n.

Văd. Elea Popovici, Boldor. Am primit 8 cor. în abonament până la 20 Martie a. c.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

Mulțumită publică.

Pentru „Ambulanța Petran” din Cluj au binevoit a contribui următorii:

Suma chitată până acum cor. 2.197.57 fil.

I. Pe lista d-soarei Ana Popp:

Dr. Teodor Mihali și soția Dej	cor. 50.—
Il. Sa. P. S. Ep. Dr. V. Hosszu, Gherla	„ 30.—
Dr. Laurean German, dir. exec. Cluj	„ 20.—
Dna Sidonia G. I. Docan Cluj	„ 10.—
Dna Elisa de Botta-Colceriu, Cluj	„ 10.—
N. N.	„ 10.—
Dna Silvia I. Comsa, Săliște	„ 10.—
Dr. Ioan Vajda, avocat, Dej	„ 5.—
Dsoara Roza Catona Dej	„ 5.—
Dr. Liviu Micșa, avocat Dej	„ 3.—
O. Weress József Dej	„ 2.—
Dr. Mezei, avocat Dej	„ 2.—
Dr. Micșa, avocat Dej	„ 2.—
Dr. Hangó, avocat Dej	„ 1.—
Dr. L. Domide, medic Dej	„ 2.—
Dr. I. Boca, avocat Dej	„ 2.—
Dr. Bodea, avocat Dej	„ 2.—
Dr. O. Filipan, avocat Dej	„ 2.—
E. Papp, Dej	„ 2.—
I. Brehar jun. Dej	„ 1.—
Dr. G. Șorban, Dej	„ 2.—
Dr. Andrei Macaveiu avocat, Gherla	„ 5.—
Iosif Lemény Gherla	„ 3.—
Sabina Todoran, Gherla	„ 2.—
Cineva	„ 1.50
E. Virg. Todoran, Mostar	„ 5.—

II. Pe lista inst. cred. și ec. „Economul”:

„Arieșana” inst. de cred. și ec. Turda	cor. 10.—
Dr. Traian Pașcuțiu, Oradea-mare	„ 3.—
Dotăția II a băncii „Economul” Cluj	„ 920.54
„Negoiul” inst. de cred. și ec.	„ 5.—
N. Popoviciu, Budapesta	„ 20.—
Colecta profesorilor și studenților dela liceul din Năsăud	„ 32.50

Total coaroane 3.380.11

Rugăm pe generoșii contribuenți să binevoiască a primi adânc simțirile noastre mulțumite.

Apelăm și pe viitor la ajutorul public, fără de care „Ambulanța” nu se poate susține.

Cluj, 18 Faur 1915.

Administrația „Ambulanței Petran”.

A 2368—1

In atențiunea negustorilor!

Acoperirea trebuințelor de ciocoladă și zaharicale pentru prețuri de fabrică. :: ::

In depozit: Kugler, Heller, Túrth și Manner. :: ::

GÁBOR MIKLÓS Arad,
Piața Andrásy, colțul Salacz utca
Telefon 1059. Telefon 1059.

(Ca 2270)

¹⁾ Pieptănătura întrebuințată de Geishe.

La „Librăria Concordia”

Arad, str. Deák Ferenc nr. 20
se află de vânzare cărți de rugăciuni,
bisericești, literare, populare etc. etc.

- »Cantorul bisericesc» sau cuprinsul vecher, utreniei și liturgiei pe 8 glasuri, împreună cu rânduiala serviciului bisericesc. Aranjat de învățătorul *George Bugigan*. Prețul: broșat Cor. 10—, legat în pânză 12—, în piele 14—
- Carte de rugăciuni pentru folosul și mângăierea fiecărui creștin. Intocmită de ierodiaconul Damaschin din Sfânta Mănaștere Sinala. Legată 2—
- Acaftistul prea sfintei Născătoare de Dumnezeu și alte Acaftiste și rugăciuni foarte evlavioase și de folos Legată în piele neagră aurită 3-50
- Acaftistul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni. Legate în piele roșie 3-20
- Acaftistul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni Legată în os alb 10—
- Patima și moartea Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos. Legată în pânză, aurită 2—
- Epistolia Domnului nostru Isus Hristos legată —20
- Visul Născătoare de Dumnezeu. Legată —20
- Rugăciunile școlarilor și cântări bisericești alese și întocmite de N. Ștef învățător. Prețul —50
- Culegere de cântări bisericești legată —30
- Mărgăritarul sufletului. Carte de rugăciuni și cântări întocmită pentru trebuințele vieții. Legată simplu Cor. 1— în piele 3-20 Cor. în catifea 5-60
- Icoana sufletului Carte de rugăciuni și cântări bisericești. Legată 1— Cor., legată în catifea 5-60
- Măntuirea sufletului. Carte de rugăciuni legată —80
- Noul Testament al Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos —70
- Noul așezământ. Legată 1-20
- Cele 8 glasuri sau Octoihul cel mic. Legat 1-50, 1-60, 2— și 2-40
- Noul Testament. Partea întâia. Evangheliile după Mateiu, Marcu, Luca și Ioan, de Arhierul Sofronie Craioveanu 4—
- M. Sadoveanu Povestiri din războiu 2—
- Thomas Carlyle. Eroi, cultul eroilor și eroicul în istorie. Traducere din limba engleză de C. Antoniadă dr. în filozofie. Prețul 2—
- Em. Grigorovitz. »Chipuri și graiuri din Bucovina». Ilustrațiuni de N. Bran 2-50
- Em. Grigorovitz. »Cum a fost odată». Schițe din Bucovina, cu 84 ilustrațiuni 2-80
- Em. Grigorovitz. Schitul Cerebucului 1—
- Dim. Cantemir. »Descrierea Moldovei» 1-90
- Gustave Flaubert. »Salambo». (Roman istoric. Trad. de Ludovic Dauș 2—
- M. Sadoveanu. »Amintirile căprarului Gheorghii» 2—

Haine de vară,

pardesiuri, haine pentru bărbați, haine pentru baluri, articli de toaletă, umbrele, perdele de dantele și de pânură se curătesc și vopsesc cu multă grijă și specialitate în

stabilimentul meu industrial de vopsitorie de pânuri și de curățitorie chimică,

aranjate cu cele mai noi mașini din străinătate. — Despărțământ special pentru curățitul, vopsitul pălăriilor pentru bărbați și femei. — În cazuri de moarte hainele de pânură și de mătăsa, hainele pentru bărbați etc. se vopsesc grabnic în negru. — Hainele de bărbați date spre curățire se și reparează cu specialitate în croitoria mea specială. — Serisori de recunoștință din toate părțile țării.

Lucza József, vopsitor de pânuri și curățitor chimic Szeged.

TELEFON:
994.

Prăvălie și stabiliment principal:
str. Laudon, nrul 9., colțul
pieței Valeria. (Lu 2106)

TELEFON:
994.

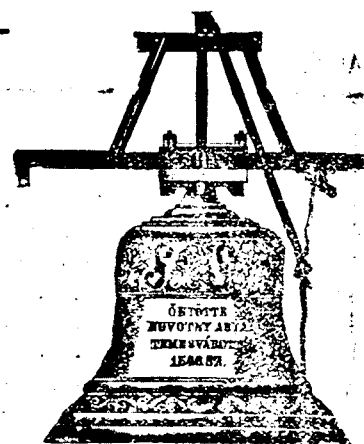
Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorii de clopote. — Fabrica de scaune de fier pentru clopote alui

Fiul lui Antoniu Novotny, Timișoara-Fabric.

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a întoarce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură fiind astfel scutite de crepare. — Sunt recomandate cu deosebire CLOPOTELE GAURITE, de dânsul inventate și premiate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu gauri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kgr. este egal în ton cu un clopot de 461 kgr. patentat după sistemul vechi. — Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fier bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut — ca și spre turnarea de toate de metal. —

Prețuri-curente ilustrate trimit gratuit.

STEFAN SLADEK jun. fabrică de mobile

VARȘET, strada Kudritzner numărul 44—46.

Cea mai renumită
mare fabrică de mobile
din sudul Ungariei (Versecz).

Pregătește mobilele cele mai moderne
și luxoase cu prețuri foarte moderate.

Mare depozit de pianе excelente, co-voare, perdele, țesături foarte fine și mașini de cusut. — (Sa 113)

Cea mai bună apă de dinți premiată la mai multe
expoziții internaționale cu cele mai mari distincții.

500 cor.

plătesc acelaia care după întrebuințarea
apei de dinți BARTILLAS
— o sticlă 80 fil. — mai are durere
de dinți sau miroasă gura. :

Ed. Bartilla-Winkler's Nacht.

„ L. PLAN „

Wien, X. Goethegasse 7.

Se poate cumpăra în toate apotecile și drogheriile. Să se ceară
pronunțat Apă de dinți Bartilla; pentru denunțările falsifica-
rilor plătesc onorariu bun. În comunele în cari nu se poate căpăta
această apă trimit franco 7 sticle penfru prețul 5 cor. 80 fil.

PRAV DE PELE HÖFER

Acest prav impregnat cu acid boric a cărui efect excelent
e în general cunoscut, se pregătește în trei țărimi.

No I. prav de stropit pentru copii . . . a cor. —80

No II. Pudră, albă crem. sau roză . . . a cor. 1—

No III. Prav de stropi pentru bărbați a cor. 1—

»Babysoap» Höfer (săpun pentru copii).

Numai acele sunt veritabile, cari poartă pe fâșia de pe
cutie și pe capacul cutiei iscălitura »H Ö F E R».

Săpun Höfer . . . a cor. —70.

de tot neutral și inofensiv, se poate căpăta în toate far-
maciile din țară și străinătate și dela :

Zentral-**HÖFER'S APOTHEKE** WIEN III.
Versendungsdepot Ungargasse 14.
(E 1968—50)

„DUNĂREANA”

institut de econ. și credit soc. pe acțiuni T.-Cubin (Kevevára).

Convocare.

P. T. acționari dela »DUNĂREANA« institut de economii și credit societate pe acții se invită prin aceasta la a

XV-a adunare generală

care se va ține în 14 Martie 1915 la 3 ore p. m. în localul institutului din Timiș-Cubin (Kevevára).*

Ordinea zilei:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere.
3. Stabilirea bilanțului și absolutoriul.

Timiș-Cubin (Kevevára), la 7 Februarie 1915.

DIRECȚIUNEA.

* Domnii acționari, cari doresc a participa la adunarea generală, în persoană sau prin plenipotențiați, sun poțiti a-și depune acțiile cu cuponi și eventuale documente de plenipotențe cel mult până în 13 Martie a. c. la 3 ore p. m. la cassa institutului nostru, eventual la institutele »Sentinela« Satul-nou, »Luceafărul« Vârșet și »Oraviciana« Oravița. Dacă numărul acționarilor și al acțiilor depuse nu vor fi de-ajuns pentru deciziuni valide, adunarea generală se va ține în 22 Martie 1915 la locul și ora indicată conform §-lui 26 din statute.

ACTIVE

Contul Bilanț încheiat cu 31 Decemvrie 1914

PASIVE

40	Cassa în număr	6411 80	17	Capital social	80000 —
42	Cassa de păstrare postală	375 82	38	Depuneri spre fructificare	137018 19
41	Cambii de bancă	79123 30	41	Cambii reescontate	183900 —
41	Cambii cu acop. hiotecară	218698 —	19	Impr. hip. cedate	45498 —
42	Imprumuturi hipotecare	58795 —	44	Depozite de cassă	1702 54
43	Cont-Curent	1563 41	12	Interese transitoare	5472 24
47	Realități	22438 50			
15	Mobilier	630 —			
30, 44,	Div. Debitori	50080 02			
46,	Acțiuni dela bănci	5080 —			
13	Spese de protest	101 31			
34	Spese proc. anticipate	2792 —			
38					
12	Interese tranzitoare:				
	la reescompt	3844 30			
	la impr. hip. cedate	918 —			
	reștanțe	2527 90			
	Perdere transpusă din 1913	1940 81			
	detras profitul din 1914	1729 20			
		211 61			
		453590 97			453590 97

DEBIT

Contul Profit și Perderi încheiat cu 31 Dec. 1914

CREDIT

37	Interese la depuneri	7798 36	39	Interese dela escompt	22051 96
45	Interese la reescompt	17560 32	39	Interese dela impr. hipot.	5482 18
47	Interese la impr. hip. cedate	2761 53	23	Interese dela acțiuni	329 34
43	Spese de birou	2163 46	46	Proviziuni	9290 07
45	salare	4927 80	36	Venite dela realități	2163 94
24	relut de cuartir	200 —		Perdere transpusă din 1913	1940 81
43	chirie	800 —		detras profitul din 1914	1729 20
36	marce de prezență	301 —			211 61
37	porto postal	219 80			
6	Contrib. după int. depuneri	8612 06			
25	Amortizări	786 02			
16	Perdere transpusă	70 —			
		1940 81			
		39529 10			39529 10

Timiș-Cubin, la 31 Decemvrie 1914.

Bunda V. m. p.
dir. executiv.

Ilie Bêrlea m. p.
contabi.

DIRECȚIUNEA:

P. Stoica m. p.
președinte.

L. Cicina m. p.

I. Cocora m. p.

S. Jian m. p.

I. Miatu m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină ordine și exacte.

Onorată adunare generală! Examinând registrele, bilanțul și contul profit și pierderi pe anul 1914 — le-am aflat în ordine.

Cu privire la propunerea direcțiunii pentru întrebuintarea profitului realizat în anul 1914, suntem de acord că acela să se folosească pentru amortizarea pierderii din anul trecut. Aderăm la toate celelalte propuneri și rugăm, să dați absolutoriul atât direcțiunii, cât și comitetului de supraveghiere pentru anul de gestiune 1914.

Timiș-Cubin, la 7 Februarie 1915.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

Dr. Eugeniu Ghelner m. p.
președinte.

Liubomir Laczkov m. p.

Constantin Costiciu m. p.